

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Daniely Zemanové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobkyně: **Mgr. I. Ch., Ph.D.**, zastoupená JUDr. Petrem Kučerou, advokátem se sídlem Masarykovo nám. 7, Šumperk, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**, se sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 6. 2008, č. j. KUOK 53911/2008, o potvrzení záznamu bodů v registru řidičů, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. 9. 2008, č. j. 58 Ca 38/2008 - 22,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížností napadá v záhlaví označený rozsudek Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje (dále jen „žalovaný“), ze dne 6. 6. 2008, č. j. KUOK 53911/2008. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání stěžovatelky a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Šumperk, odboru dopravy (dále jen „městský úřad“), ze dne 4. 4. 2008, č. j. MUSP 28887/2008/DOP/IVJA, jímž byly shledány jako neodůvodněné námitky stěžovatelky a byly potvrzeny provedené záznamy 12 bodů v registru řidičů ke dni 25. 2. 2008.

Stěžovatelka označuje za důvody kasační stížnosti skutečnosti uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Uvádí, že při spáchání jednoho z přestupků, za které jí byly zaznamenány body v registru řidičů, jednala v krajní nouzi. Krajský soud přitom nevzal v úvahu, že tento její stav znemožňoval, resp. vylučoval racionální jednání a nezabýval se ani její způsobilostí k právním úkonům v době spáchání předmětného dopravního přestupku. Soud rovněž podle názoru stěžovatelky nesprávně posoudil postup žalovaného, který účelově rozdělil celou věc na řízení o správnosti součtu dosažených bodů a řízení o podnětu pro zahájení přezkumného řízení. Jak tímto rozdělením, tak závažným pochybením při posuzování podnětu, byla vyloučena možnost řádného úplného soudního přezkumného řízení. Závěry krajského soudu, že stěžovatelka byla způsobilá sama vystupovat jako účastnice blokového řízení, přesahují možnosti soudu a nemají oporu ve zjištěném skutkovém stavu a provedených důkazech. Napadený rozsudek dle stěžovatelky též vykazuje znaky přepjatého právního formalismu.

Žalovaný vyjádření ke kasační stížnosti stěžovatelky nepodal.

Ze správního spisu žalovaného Nejvyšší správní soud zjistil následující skutečnosti rozhodné pro posouzení důvodnosti kasační stížnosti:

Městský úřad sdělil stěžovatelce oznámením ze dne 3. 3. 2008, že ke dni 25. 2. 2008 dosáhla v registru řidičů celkového počtu 12 bodů. Současně ji vyzval k odevzdání řidičského průkazu a sdělil jí, že uplynutím 5 pracovních dnů ode dne, v němž jí bylo toto oznámení doručeno, pozbývá řidičské oprávnění. Stěžovatelka na toto oznámení reagovala podáním námitek proti provedení záznamu bodů za přestupek spáchaný dne 11. 2. 2008. Blíže uvedla, že toho dne v odpoledních hodinách jela pro svoji dceru, která se nacházela v těžkém duševním stavu, byla ohrožena na životě, a ona tak jednala v krajní nouzi. Proto požádala o provedení opravy předmětného záznamu. Městský úřad její námitky rozhodnutím ze dne 4. 4. 2008 bez jakéhokoliv bližšího odůvodnění zamítl jako neodůvodněné.

V odvolání proti tomuto rozhodnutí stěžovatelka zopakovala, že k přestupku dne 11. 2. 2008 došlo, když jednala v krajní nouzi. Městský úřad dále dle jejího názoru nepřihlédl k námitce, že oznámení je datováno dnem 3. 3. 2007. Nelze připustit, aby úkon správního orgánu, kterým je významně zasahováno do práv občana, trpěl takovou vadou. Žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí, jímž zamítl odvolání stěžovatelky a potvrdil prvostupňové rozhodnutí městského úřadu, konstatoval, že stěžovatelka měla své námitky ve věci přestupku ze dne 11. 2. 2008 uplatnit u Městské policie Šumperk při blokovém řízení. Tím, že převzala a podepsala blok na místě nezaplacený v hodnotě 1000 Kč, souhlasila s citovaným přestupkem v plné výši. Nesprávně uvedené datum na oznámení je podle žalovaného nepřesností, která nemá vliv na vydání rozhodnutí ve věci. Toto pochybení bylo navíc napraveno sdělením městského úřadu s opravou data vydání, které stěžovatelka převzala dne 6. 5. 2008.

Stěžovatelka se proti rozhodnutí žalovaného bránila žalobou podanou ke krajskému soudu. Uvedla v ní shodné námitky jako v předchozích podáních. Žalovaný podle ní nesprávně posoudil skutkový stav a dospěl k nesprávnému právnímu názoru, dle něhož stěžovatelka nejednala v krajní nouzi. Dále namítala i vady řízení spočívající v porušení ustanovení § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Žalovaný byl podle jejího názoru povinen i bez návrhu provést veškeré důkazy nezbytné pro řádné zjištění stavu věci, především svědeckou výpověď lékařky MUDr. H. K. k posouzení případu krajní nouze. Krajský soud žalobu zamítl jako nedůvodnou, a to již proto, že námitky neshledal podstatnými pro posouzení zákonnosti žalobou napadeného rozhodnutí žalovaného. Výslovně uvedl, že v nyní posuzovaném řízení správní orgány obou stupňů ani nebyly oprávněny blíže hodnotit skutkové okolnosti týkající se přestupku ze dne 11. 2. 2008. Žalovaný tak podle krajského soudu ve svém rozhodnutí správně uvedl, že své námitky k tomuto skutku měla stěžovatelka uplatnit při jeho projednávání v blokovém řízení. Z téhož důvodu soud ve věci ani nepřistoupil k provedení žalobkyní navrhovaných důkazů.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná. Stěžovatelka opírá kasační stížnost o důvody vymezené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., tj. namítá nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] a upozorňuje na vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech, resp. je s nimi v rozporu [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.]. Rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu důvodů uplatněných v kasační stížnosti a dospěl k závěru, že není důvodná.

Podle ustanovení § 123c odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „zákon č. 361/2000 Sb.“), *příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností při provedení záznamu bodů, kterým řidič dosáhl celkového počtu 12 bodů, neprodleně písemně oznámí tuto skutečnost řidiči a vyzve jej k odevzdání řidičského průkazu a mezinárodního řidičského průkazu nejpozději do 5 pracovních dnů ode dne doručení tohoto oznámení. Řidič pozbývá řidičské oprávnění uplynutím 5 pracovních dnů ode dne, v němž mu bylo toto oznámení doručeno.*

Podle § 123f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb. *nesouhlasí-li řidič s provedeným záznamem bodů v registru řidičů, může podat proti provedení záznamu písemně námitky obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností příslušnému k provádění záznamu. Podle odst. 3 téhož ustanovení shledá-li příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností námitky řidiče neodůvodněné, rozhodnutím námitky zamítne a provedený záznam potvrdí.*

Stěžejním bodem kasační stížnosti je námitka stěžovatelky, že při spáchání přestupku jednala v krajní nouzi. Krajský soud podle jejího tvrzení tento stav nevzal v úvahu, nezabýval se její způsobilostí k právním úkonům v době spáchání dopravního přestupku. Krajský soud tuto námitku neposoudil jako relevantní, a proto ani důvodnou. Dle jím vysloveného názoru je třeba striktně rozlišovat mezi řízeními o jednotlivých přestupcích a řízením o námitkách proti provedenému záznamu, kterým bylo dosaženo celkového počtu 12 bodů, protože tato řízení mají zcela rozdílný předmět. Krajský soud na základě těchto úvah dále výslovně uvedl, že v nyní posuzované věci správní orgány obou stupňů ani nebyly oprávněny hodnotit skutkové okolnosti týkající se přestupku ze dne 11. 2. 2008, tj. např. zda k němu nedošlo za okolností vylučujících jeho protiprávnost. Žalovaný proto dle krajského soudu v žalobou napadeném rozhodnutí správně uvedl, že své námitky k tomuto skutku mohla stěžovatelka uplatnit pouze při jeho projednávání v blokovém řízení.

Nejvyšší správní soud se ztotožnil se závěry žalovaného i krajského soudu, dle nichž je nutno rozlišovat výše zmíněná správní řízení dle jejich předmětu. V řízení o jednotlivých přestupcích proti bezpečnosti silničního provozu je projednáváno, zda se stal skutek definovaný zákonem o přestupcích (zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů; dále jen „zákon o přestupcích“), či v jiném právním předpisu, jako přestupek a zda byl řidič obviněný z jeho spáchání jeho pachatelem, případně další okolnosti související s naplněním skutkové podstaty přestupku (zavinění atd.). V řízení o námitkách proti provedení záznamu bodů v registru řidičů je předmětem řízení posouzení, zda byly záznamy bodů v registru řidičů provedeny v souladu se zákonem, tj. zda podkladem pro záznam bylo pravomocné rozhodnutí, zda počet zaznamenaných bodů odpovídá spáchanému přestupku, atd. Předmětu řízení pak logicky odpovídá i výrok rozhodnutí a jeho odůvodnění. Z těchto skutečností je třeba vycházet při podání opravných prostředků proti těmto rozhodnutím, jsou-li zákonem připuštěny.

V námitkách proti provedenému záznamu bodů v registru řidičů tak bude typicky možno uplatňovat námitky v tom smyslu, že řidič žádný přestupek vůbec nespáchal, přesto mu byly v registru řidičů zaznamenány body, příp. že ke spáchání přestupku z jeho strany sice došlo, nicméně byl mu zaznamenán nesprávný (vyšší) počet bodů. Oproti tomu v řízení o přestupku, resp. v eventuálně podaných opravných prostředcích proti rozhodnutí o přestupku lze např. namítat, že přestupek nespáchal obviněný z přestupku, že v řízení o přestupku byl nedostatečně zjištěn skutkový stav, nebo že jednání obviněného vůbec není přestupkem. Námitky stěžovatelky, které uplatňovala ve všech fázích řízení o záznamu bodů v registru řidičů, přitom z hlediska svého obsahu odpovídaly námitkám, které se týkaly předmětu řízení o přestupku a mohly být úspěšné pouze ve fázi projednávání předmětného přestupku. Nemožnost posuzovat v řízení o provedení záznamu do registru řidičů okolnosti týkající se samotného spáchání přestupku je zřejmá též z ustanovení § 123b odst. 2 zákona č. 361/2000 Sb. („... *záznam v registru řidičů provede příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností ke dni uložení pokuty za přestupek v blokovém řízení nebo ke dni nabytí právní moci rozhodnutí o uložení sankce za přestupek* ...“). Záznam v registru řidičů lze tedy provést pouze na základě

pravomocného rozhodnutí o přestupku (po souhlasu s uložení pokuty v blokovém řízení se na toto rozhodnutí nahlíží jako na pravomocné), přičemž právní moc rozhodnutí znamená jeho nezměnitelnost, nemožnost zasahovat do jeho obsahu na základě opravného prostředku. Příslušný obecní úřad jako správní orgán má tedy k dispozici jako podklad pro rozhodnutí o provedení záznamu do registru řidičů pravomocné rozhodnutí o přestupku, do něhož již nelze žádným způsobem zasáhnout.

V tomto směru lze odkázat i na současnou existující judikaturu správních soudů. Krajský soud v Hradci Králové – pobočka Pardubice ve svém rozsudku ze dne 24. 6. 2009, č. j. 52 Ca 10/2009 - 78, vyjádřil právní názor, podle kterého *„Správní orgán rozhodující v řízení o námitkách proti provedení záznamu bodů v registru řidičů (§ 123f zák. č. 361/2000 Sb., zákon o silničním provozu) je oprávněn zkoumat pouze to, zda existuje způsobilý podklad pro záznam (tj. pravomocné rozhodnutí příslušného orgánu veřejné správy či soudu ve smyslu § 123b odst. 1, 2 zákona o silničním provozu), zda záznam v registru řidičů byl proveden zcela v souladu s tímto způsobilým podkladem a zda počet připsaných bodů odpovídá v příloze k zákonu o silničním provozu obsaženému bodovému hodnocení jednání. Správní orgán v tomto řízení však zásadně nepřezkoumává správnost a zákonnost aktů orgánů veřejné moci, na základě kterých byl záznam proveden, neboť na tyto akty je třeba nahlížet jako na správné a zákonné, a to až do okamžiku, než je příslušný orgán veřejné moci zákonem předvídaným postupem prohlásí za nezákonné a zruší je (zásada presumpce správnosti aktů orgánů veřejné moci).“* Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s právním názorem krajského soudu, že stěžovatelkou vznesené námitky proti správním rozhodnutím vydaným v této věci nejsou relevantní a stěžovatelka je mohla úspěšně uplatnit pouze v řízení o přestupku.

Na podkladě těchto závěrů nelze přesvědčit ani stížní námitce stěžovatelky, že krajský soud nesprávně posoudil postup žalovaného, který projednávanou věc rozdělil na řízení o správnosti součtu dosažených bodů a řízení o podnětu pro zahájení prezkumného řízení. Jak vyplývá z výše uvedeného, obě řízení bylo nutno vést odděleně, rozhodnout v nich odpovídajícím způsobem (uložit pokutu, resp. rozhodnout o námitkách proti provedení záznamu bodů v registru řidičů), a samostatně proto rovněž rozhodnout o případných opravných prostředcích a vypořádat námitky v nich obsažené.

Stěžovatelka dále zpochybňuje právní závěry krajského soudu, podle nichž byla způsobilá sama vystupovat a jednat jako účastnice v předmětném blokovém řízení. Takové závěry podle stěžovatelky přesahují možnosti soudu a nemají oporu ve zjištěném skutkovém stavu a provedených důkazech. Nejvyšší správní soud k této námitce odkazuje na předchozí odstavce, z nichž je zřejmé, že jednání stěžovatelky v průběhu řízení o přestupku nemohlo být v projednávané věci posuzováno, proto není rozhodný závěr krajského soudu vztahující se přímo k přestupku a k blokovému řízení, jímž byl tento přestupek vyřešen. Ani tato námitka tak není důvodem pro zrušení kasační stížností napadeného rozsudku krajského soudu.

Závěrem stěžovatelka stručně a pouze v obecné rovině namítá, že napadený rozsudek vykazuje znaky přepjatého právního formalismu. Bez bližšího upřesnění, v čem stěžovatelka formalismus spatřuje, Nejvyšší správní soud též jen obecně uvádí, že přezkoumal všechny stížní body uplatněné stěžovatelkou, přičemž neshledal, že by výklad provedený krajským soudem vykazoval znaky přepjatého formalismu.

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že stěžovatelkou uplatněné kasační námitky nejsou ve vztahu k napadenému rozsudku krajského soudu důvodnými. Protože v řízení nebyly shledány ani jiné nedostatky, ke kterým Nejvyšší správní soud dle § 109 odst. 3 s. ř. s. přihlíží z úřední povinnosti, kasační stížnost byla v souladu s § 110 odst. 1, větou poslední, s. ř. s. zamítnuta.

Stěžovatelka, která neměla v tomto soudním řízení ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovanému, jak vyplývá z obsahu spisu, náklady v tomto řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. srpna 2009

Mgr. Daniela Zemanová
předsedkyně senátu